GOUDA 750
1272 - 2022

Geef Gouda door!

Programmabegroting 2022-2025

gemeente gouda

3.4.1 Doelen en prestaties

Thema: Een inclusieve en tolerante stad

Gouda is een diverse, inclusieve en tolerante stad, waarin iedereen zichzelf kan zijn binnen de rechten en plichten van burgerschap. Wanneer inwoners van Gouda elkaar allereerst zien als mede-Gouwenaar en pas daarna als een bijzondere Gouwenaar, met een bepaalde afkomst, beperking, religie, status, geaardheid, een goed idee, of bepaalde principes, zal er meer onderling begrip en verdraagzaamheid zijn.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Samen met organisaties en initiatiefnemers in de stad werkt de gemeente aan de inclusieve samenleving.

VN Verdrag Handicap

- Mensen met een beperking voelen zich welkom in de samenleving.
- Doelstellingen Uitvoeringsplan VN-Verdrag 2022 realiseren.

Tegengaan discriminatie en ongelijkheid

In stadsgesprekken met Gouwenaars verkennen waar discriminatie en ongelijkheid worden ervaren en wat daartegen te doen. Samen met organisaties vormgeven van Antidiscriminatie Platform Gouda. Meer aandacht op scholen voor discriminatie en racisme. Beter zichtbaar maken meldpunt Discriminatie.

Burgerschap / Respect

Vergroten van kennis over de democratie en de rechten en plichten van burgerschap bij de inwoners van Gouda en van respect en tolerantie tussen Gouwenaars onderling.

Activiteiten rondom de Week van Respect; Afstemmen gastlessen PO en VO; gezamenlijke activiteiten met Libertum.

Regenboogstad

- Vergroten van de zichtbaarheid, acceptatie en veiligheid van LHBTI-personen.
- Samen met de Regenboogalliantie Uitvoeren van Regenboogplan.

Thema: Preventie

De ambitie is dat iedereen zo goed mogelijk mee kan doen, op school, op het werk en in de samenleving, door het versterken van de eigen kracht en het stimuleren van initiatieven die de gezondheid bevorderen en/of beschermen. Daarnaast zijn er nog steeds verschillen in gezondheid. De ambitie is om deze verschillen te verkleinen.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen

Kansrijke Start

'Kansrijke Start' richt zich op een goede en gezonde start voor elk kind en op het verbeteren van de positie van kwetsbare (aanstaande) ouders. Verbinding tussen het medisch en het sociaal domein staat hierbij centraal. In 2021 is een lokale coalitie gevormd en is de samenwerking verstevigd. Het plan van aanpak van de lokale coalitie Kansrijke Start wordt in 2022 verder uitgevoerd. In 2022 gaat het prenataal huisbezoek bij kwetsbare zwangeren van start. Daarnaast wordt het (landelijk) digitaal zorgpad, dat in 2021 is ontwikkeld, geïmplementeerd. Dit zorgt ervoor dat zorg- en hulpverleners die in contact komen met kwetsbare zwangeren, eerder en dichter bij huis van de zwangere, steun in kunnen zetten.

Gezonde Wijk

De ambitie van de Gezonde Wijk-aanpak is te werken aan een gezondere fysieke en sociale leefomgeving en gezondheidsachterstanden te verkleinen. Hierbij gaat het zowel om gezondheidsbevordering (bewegingsvriendelijke inrichting, rookvrije gebieden, inclusieve speeltuinen) als gezondheidsbescherming (geluid, hittestress). Hierbij wordt één specifieke wijk gekozen. Belangrijk is om vanuit het fysiek en sociaal domein gezamenlijk op te trekken. Dit wordt zoveel mogelijk geborgd in bestaand werk bij het fysiek domein. In 2022 wordt het plan van aanpak afgerond en vindt de uitvoering plaats.

Preventieakkoord

Gemeente Gouda heeft met ruim 60 lokale partners afspraken gemaakt om Gouda gezonder te maken. De acties zijn onderverdeeld in de thema's 'Bewegen en voeding', 'Gezonde Leefomgeving', 'Armoede en Schulden', 'Verslaving' en 'Inclusie/meedoen'. Door middel van het Preventieakkoord wordt de gezonde keuze zo mogelijk gemaakt (bijvoorbeeld meer speelplekken en wandel- en fietsroutes, rookvrije sportverenigingen en lidmaatschappen nog toegankelijker te maken). In 2022 worden acties uit het Preventieakkoord uitgevoerd en gemonitord. Hierbij wordt verbinding gezocht met sport

Verslavingspreventie

In 2022 worden de activiteiten op het gebied van verslavingspreventie voortgezet. GGD Hollands Midden en Brijder Verslavingszorg werken gezamenlijk aan de preventie van verslaving. Dit bestaat uit lessen op basisscholen, VO-scholen en ook MBO-scholen, bijeenkomsten en webinars voor ouders, deskundigheidsbevordering voor leerkrachten en mentoren, individuele gesprekken met jongeren en ouders en publieksvoorlichting.

Verbinding Sport

Zowel bij de uitvoering van het Preventieakkoord als bij de Gezonde Wijk-aanpak wordt verbinding gezocht met Sport. Sport heeft veel raakvlakken met gezondheidsbeleid en door gezamenlijk op te trekken kan het één het ander versterken.

Preventieve ondersteuningsstructuur jeugd
Nader vormgeven van de ondersteuningsstructuur voor de jeugd in de wijk en op school gericht op een effectieve samenwerking tussen jeugdpartners in de stad zoals de Brede school en de jeugdgezondheidzorg. Samen met partners richt Gouda nieuwe netwerken in en versterken goed-werkende bestaande netwerken, gericht op concreet resultaat voor inwoners, meebewegend met wat er nodig is. Gouda maakt de verbinding met andere gerelateerde (soms regionale) programma's, zoals de Gezonde Wijk, Kansrijke Start en de aansluiting tussen passend onderwijs en jeugdhulp.

Jongerenwerk
Met het jongerenwerk in Gouda wordt beoogd (kwetsbare) jongeren die opvallen door overlast gevend en risicovol gedrag op positieve wijze mee te laten doen in de samenleving door hen aan te spreken op kwaliteiten, talenten en verantwoordelijkheden, door grenzen te stellen en perspectief te bieden. Op deze wijze hoopt de gemeente een ontwikkeling richting criminaliteit te voorkomen. Met ingang van 1 januari 2021 is een nieuwe organisatie voor jongerenwerk: Buurtwerk, van start gegaan in Gouda. De opdracht is aangescherpt, met meer aandacht voor monitoring/ verantwoording van resultaten, samenwerking met ketenpartners en een duidelijkere regierol voor de gemeente. Er zijn twee jongerenwerkers van de vorige organisatie mee overgegaan. Buurtwerk heeft inmiddels met alle belangrijke partners kennisgemaakt en is ook voor de jeugd zichtbaar in de stad.

Armoede en schulddienstverlening

Aanpak Schulden
In 2022 dient de raad een nieuw beleidsplan voor de aanpak van schulden vast te stellen. Daarbij zijn de volgende ontwikkelingen van belang.

Vroegsignalering
In 2021 is de plicht tot vroegtijdig signaleringen van schulden in de wet op de gemeentelijke schuldhulpverlening verankerd. Op grond van deze wet ontvangen gemeenten signalen van betalingsachterstanden op de vaste lasten zoals huur, zorgverzekeringspremie en gas, water en elektriciteit en zijn gemeenten verplicht om de inwoner een hulpaanbod te doen. De implementatie van deze plicht heeft in 2021 geleid tot de aanschaf van een systeem waarin deze signalen kunnen worden uitgewisseld en een voorlopige werkwijze waarbij de wijze waarop hulp geboden wordt, oploopt van een brief tot huisbezoek tot bemoeizorg indien de signalen meer zorgwekkend worden. Omdat tot medio 2021 nog niet bekend was hoeveel inwoners kampen met betalingsachterstanden, kon nog geen goede inschatting gemaakt worden van de benodigde capaciteit voor het afleggen van huisbezoeken. Om deze reden is bij wijze van pilot gestart en afhankelijk van de beschikbare informatie zal een meer definitieve werkwijze worden vormgegeven in 2022.

Gezondheid en schulden
Schulden en armoede hebben invloed op het algemeen welzijn en gezondheid van inwoners: alleen al om die reden is het vroegtijdig signaleren van schulden van belang en is dit thema ook onderdeel van het preventieakkoord.
Om inwoners met schulden beter te bereiken zal in 2022 ook het contact met huisartsen worden versterkt met als doel om eerder schuldhulpverlening te kunnen bieden.

Goudse Standaard
Het doorlopend versterken van de samenwerking met het maatschappelijke veld zoals vastgelegd in het convenant Goudse Standaard om inwoners in armoede en met schulden beter te ondersteunen.

Inzet ervaringsdeskundigheid
In 2022 dient te worden besloten welke effecten de pilot ervaringsdeskundigen schulden had en of financiering voor de inzet ervaringsdeskundigen kan worden voortgezet.

Kinderarmoede
Ook in 2022 is armoedebeleid primair gericht op het bestrijden van de gevolgen van armoede onder kinderen en hen in staat te blijven stellen om mee te doen. Er wordt ingezet op het blijven bieden van voorzieningen voor deze kinderen, zoals de Rotterdampas met het jeugdtegoed. Gouda heeft de afgelopen jaren via Stichting Leergeld Zuid-Holland Midden de mogelijkheid gehad om voor kinderen in gezinnen met een laag inkomen ook fietsen aan te vragen, maar de financiering voor dit project wordt in 2022 niet langer via landelijke fondsen ondersteund. Hierdoor vervalt de mogelijkheid om een fiets aan te vragen bij Stichting Leergeld. Onderzocht zal worden of een alternatief kan worden geboden.

Pilot verzorgingsproducten
Verzorgingsproducten zijn regelmatig terugkerende uitgaven en uit onderzoek is bekend dat mensen die in armoede leven niet altijd voldoende geld hebben om de meest basale producten te kopen, zoals menstruatie-artikelen. Gouda heeft de mogelijkheid om via het jeugdtegoed dergelijke producten te kopen maar het jeugdtegoed is alleen beschikbaar voor inwoners van 4 tot 18 jaar. Voor inwoners vanaf 18 jaar wordt nu onderzocht op welke wijze een pilot verzorgingsproducten kan worden vormgegeven en zal worden uitgevoerd in 2022.

Thema: (Thuis) wonen in de wijk
De ambitie is dat onze inwoners zo lang mogelijk thuis kunnen wonen met de juiste ondersteuning. Transformatie van beschermd wonen en opvang naar (voor wie dat kan) ambulante woonvormen met flexibele begeleiding, Zorg zo lokaal mogelijk, regionaal waar nodig. Inhoudelijke en financiële afspraken over het aanbod van Beschermd wonen (BW) Maatschappelijke Opvang (MO en de doordecentralisatie van de Rijksmiddelen in de regio Midden-Holland.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?
- Realiseren van beschutte woonplekken in de regio.
- Regionale financiële afspraken vertalen in regionale begroting.
- Invoering woonplaats beginsel beschermd wonen.

Winterdijk 10
Tijdelijk en flexibel wonen voor jongeren en bijzondere doelgroepen. Dit project is (in hoofdzaak) geïnitieerd vanuit de behoefte aan huisvesting voor bijzondere doelgroepen. Onder de bijzondere doelgroep worden personen verstaan die een vorm van zorg of begeleiding nodig hebben vanuit een zorgpartij.

Gouwe Huse
Gouwe Huse is huisvesting voor mensen die door hun afwijkend gedrag en behoeften niet kunnen wonen in een gewone woning of woonvorm in een druk bevolkte buurt of wijk. Deze vorm van huisvesting biedt deze doelgroep (met vaak een historie van langdurige dakloosheid) een menswaardig bestaan. Het vermindert overlast en zorgt ervoor dat de leefbaarheid in reguliere woonwijken verbetert. Ze komen op een rustigere en meer afgelegen plek te wonen met passende begeleiding.

Wonen Eerst
Met Wonen Eerst worden dakloze mensen niet eerst opgevangen in een crisis- of woonvoorziening, maar ze krijgen snel een zelfstandige woonruimte aangeboden. Ze krijgen daarnaast intensieve, integrale ondersteuning bij hun verdere herstel. De doelgroep voor Wonen Eerst zijn de langdurig dakloze mensen met meervoudige problematiek. Het gaat om de mensen bij wie echt alles geprobeerd is, die niet (meer) terecht kunnen in de nachtopvang en niet geschikt zijn voor een beschermd wonen-traject, maar waarbij een reële kans gezien wordt om via Wonen Eerst weer een plek te krijgen in de maatschappij.

Waakvlam
Een algemeen probleem bij de overgang van een plek in de opvang naar zelfstandig wonen is een gebrek aan nazorg. Om dit beter in te richten, komt er een waakvlam-functie. Een vorm van laagdrempelig, weinig intensief contact tussen de voormalig dak- of thuisloze persoon en diens hulpverlener(s), waarmee langdurig vinger aan de pols gehouden wordt.
- Uitvoeren samenwerkingsafspraken in de regio, toekomstplan zorglandschap (verbinding Wmo, Jeugd en Wlz), project innovatie in de opvang.
- Inhoudelijke en financiële afspraken over het aanbod van BW en MO in de regio MH (Norm voor opdrachtgeverschap).

Innovatie in de opvang
In 2021 en 2022 wordt uitvoering gegeven aan het Actieplan dakloosheid. Het doel is het aantal dak- en thuisloze mensen te verminderen en het snel kunnen bieden van passende zorg. De projecten in het Actieplan zijn onderverdeeld in 3 thema`s.

(1) Preventie

- Voorkomen huisuitzettingen
- Aansluiting met armoedebeleid en schuldenaanpak
- Aansluiten bij aanpak huiselijk geweld (vrouwenopvang)
- Aansluiten bij preventie complexe scheidingen
- Aanpak dak- en thuisloosheid onder jongeren

(2) Vernieuwing van de opvang

In 2021 is het Centraal meldpunt dak- en thuislozen gestart in Gouda. Het Centraal meldpunt is voor dak- en thuisloze mensen vanaf 23 jaar. In 2022 wordt gekeken of ook de toegang voor jongeren hierbij aansluit. Er wordt mogelijk een apart inloopmoment voor jongeren georganiseerd.

De visie op de opvang wordt opnieuw gemaakt en vastgesteld. Hierbij worden scenario's voor opvang, doorstroom en uitstroom uitgewerkt. Tijdens de corona- pandemie is de opvang opgebouwd van nachtopvang met stapelbedden naar 24-uurs opvang met iedereen een eigen kamer. De jongerenopvang heeft een eigen locatie gekregen. De ervaringen met de opvang tijdens de corona- pandemie worden meegenomen in de nieuwe visie.

(3) Wonen met begeleiding

Het recht op huisvesting staat centraal.

Zie thema hierboven: (Thuis) wonen in de wijk

- Gouwe Huse
- Waakvlam
- Wonen Eerst

Afspraken woningcorporaties: er worden prestatieafspraken gemaakt met woningcorporaties specifiek voor dak- en thuisloze mensen.

Gewoon Thuis Jeugd
Zoveel mogelijk kinderen veilig in een (t)huis situatie laten opgroeien. Gouda voert samen met de eigen regio en bovenregionaal, aanbieders, verwijzers en onderwijs het plan van aanpak Gewoon Thuis Jeugd (actielijn 2 van het transformatiefonds jeugd) uit. Hiervoor zijn middelen beschikbaar uit het landelijk Transformatiefonds jeugd en uit het Bovenregionaal Expertise Netwerk (BREN).

- Realisatie en doorontwikkeling van alternatief op verblijfszorg in de thuissituatie: In verbindingsteam (IVT) en de Pilot Ambulant Specialistische hulp Thuis (PAST). Dit zijn twee integrale teams die beide op een eigen manier ambulant werken. In deze teams zijn verschillende expertises vertegenwoordigd die voortdurend van elkaars vaardigheden gebruikmaken en leren (lichtverstandelijk beperkt, ggz en jeugd en opvoedondersteuning), met gebruikmaking van de inzet van het eigen netwerk van de jeugdige.
- De experttafel (doorbreken in vastlopende complexe zorgcasussen door het bieden van passend(maatwerk)traject met perspectief) en centrale verblijfstafel (1 aanspreekpunt voor verwijzers voor wanneer er verblijf nodig is voor een jongere in de regio) ontwikkelen met elkaar een beter passende samenwerking zodat zowel ambulante als verblijfszorg passend is, snel kan starten maar niet onnodig door bijvoorbeeld stagnatie in probleemoplossend vermogen.
- Start met een nieuwe samenwerkingsvorm tussen verschillende pleeggezinnen en professionals, waarin ingezet wordt op versterking van de relaties tussen verschillende pleeggezinnen en hun (pleeg)kinderen, waarbij het doel is doorplaatsing van pleegkinderen zoveel mogelijk te beperken en waar noodzakelijk in hetzelfde netwerk te behouden (het Mockingbird model en werving van pleeggezinnen, alsmede verbetering kwaliteit bij gezinshuizen, projecten om jongeren (18-/+) die moeilijker aan woonruimte komen op gang te helpen zoals beschut wonen voor jongeren, zelfstandig wonen met begeleiding voor jongeren en kamers met aandacht.
- Afbouw van de gesloten plaatsingen met het project doorontwikkeling jeugdzorg+ en betere samenwerking bij jongeren voor wie verblijfszorg met onderwijs, al dan niet gesloten of open, noodzakelijk is.

Inclusief wonen en langer thuis wonen
Goede ondersteuning en zorg thuis van kwetsbare inwoners. De aanpak hangt sterk samen met 'wonen’. De ontwikkeling van nieuwe wooninitiatieven en de doorstroming van (met name) ouderen op de woningmarkt leveren een positieve bijdrage aan de ondersteuning en zorg thuis. 2022 staat in het teken van de implementatie van de woon-zorgvisie en de omgevingsvisie, een bijdrage leveren aan het realiseren van nieuwe wooninitiatieven en nieuwe acties bepalen/starten samen met de samenwerkingsorganisaties en ouderen.

Participatie in de Buurt 3.0
Een infrastructuur van ondersteunende (accommodatiegebonden) voorzieningen die bijdragen aan sociale cohesie, voorkomen van sociaal isolement en ter ondersteuning van mantelzorgers.
Binnen het kader van het Programma Sturen op subsidies wordt de regeling Participatie in de Buurt herijkt op inhoudelijke doelen en werkwijze. Er komt in 2022 meer aandacht voor onderlinge samenwerking, samenhang in aanbod van activiteiten en meer inzicht in bereik.

Mantelzorg
Om mantelzorgers te faciliteren wordt de mantelzorgondersteuning verbeterd waar mogelijk. In elk geval zal voor de groep mantelzorgers die zorgen voor iemand met een GGZ-achtergrond een team van ervaringsdeskundigen worden opgeleid om hen meer te gaan ondersteunen. In overleg met sociaal team en Palet Welzijn (en op basis van eerdere onderzoeken onder mantelzorgers) worden de prioriteiten voor 2022 bepaald.

Thema: Kwaliteit van zorg en ondersteuning & samenwerking in de keten
Het doel is zo goed mogelijke kwaliteit van zorg en ondersteuning leveren. Dit uit zich in goed contractmanagement en het kunnen monitoren van gegevens, waardoor op aspecten van kwaliteit van zorg gestuurd kan worden.
De gemeente en de zorgaanbieders zijn niet de enige actoren in en rond het zorgdomein. De relatie met andere ‘schakels in de keten’, onder meer vanwege de raakvlakken tussen de Wet Langdurige Zorg (Wlz), de Zorgverzekeringswet (ZvW), de Wmo en Jeugdwet is belangrijk om te komen tot een sluitende aanpak en gezamenlijk nieuwe initiatieven te kunnen opzetten.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt
Kinderen groeien kansrijk op in een veilige omgeving, daar waar dat kan thuis. Gouda voert samen met de regio het plan van aanpak actielijn 5 van het transformatiefonds uit (dit wordt financieel ondersteund met middelen uit het landelijke Transformatiefonds jeugd). Adviezen van professionals en cliënten vanuit de onderzoeken naar effectievere samenwerking in de jeugdbeschermingsketen zijn meegenomen in de werkwijze van de betrokken instellingen en in een nieuwe werkwijze teammodel waarbij de partners eerder samenwerken. Zo wordt complexe problematiek eerder herkend en aangepakt. Er is gestart in Bodegraven-Reeuwijk, en de uitbreiding naar de regiogemeenten wordt voorbereid. Hiermee wordt aangesloten bij het landelijk toekomstscenario voor de jeugdbescherming.
De resultaten van de caseloadverlaging worden gevolgd. Jeugdbeschermers ervaren minder werkdruk en ook cliënten zijn positief.
In juli 2021 is de regio, samen met de omliggende jeugdzorg regio's onder verscherpt toezicht gesteld door de landelijke Inspectie. Er wordt een plan van aanpak gemaakt dat zich, naast directe oplossingen ook richt op de lange termijn. Het gaat hierbij met name om het tijdiger realiseren van passende jeugdhulp. Daarnaast is er aandacht voor de kwetsbaarheid van de jeugdbeschermingssector, waar de werkdruk hoog is en het verloop groot.
Eind 2021 loopt het landelijk programma Scheiden zonder Schade af. De regio Midden-Holland aangesloten bij het regio lab Scheiden zonder schade Haaglanden. Begin dit jaar is in Gouda een pilot Gezinsvertegenwoordiger gestart waarbij ouders in het scheidingsproces langere tijd ondersteund kunnen worden, ook richting de rechtbank. De in 2020 gestarte pilot Begeleide OmgangsRegeling waarbij ouders door getrainde vrijwilligers ondersteund worden in het opzetten van een omgangsregeling heeft geleid tot positieve resultaten en zal voorlopig voortgezet worden.

Aanpak Huiselijk Geweld
Met alle gemeenten in Hollands Midden is een Regiovisie Geweld Hoort Nergens Thuis 2019-2023 vastgesteld. De ambities zijn om huiselijk geweld eerder en beter in beeld te krijgen, duurzaam te stoppen en aandacht te besteden aan specifieke doelgroepen. Het uitvoeringsplan is gericht op de thema's: Meldcode, Ouderenmishandeling, Mensenhandel, versterken lokale samenwerking, doorontwikkeling van het Zorg- en Veiligheidshuis, de MDA++-aanpak bij complexe casuïstiek en traumahulp.
Prioriteiten voor 2022 zijn: innovatie in de Vrouwenopvang, aanpak ouderenmishandeling, doorontwikkeling van MDA++, en doeltreffende traumahulp. MDA++ is een specialistische en multisectorale aanpak van ernstig structureel geweld. Het expertiseteam ondersteunt professionals om een doorbraak te bewerkstelligen bij cliënten bij wie sprake is van structurele complexe geweldpatronen. Het team is gepositioneerd in het Zorg- en Veiligheidshuis en kenmerkt zich door een snelle start, zowel betrokken hulpverleners als cliënten aan tafel, gezamenlijk komen tot een gedragen Plan van Aanpak, samenwerking met het lokale veld, snelle doorgeleiding naar hulp, zorg en procesregie en monitoring.

Programma volumebeheersing Specialistische GGZ (SGGZ)
Gestuurd wordt op wachtlijsten, soorten zorg (meer specificatie), ondersteunen ons zorglandschap om te innoveren en aan de huidige en toekomstige vraag te voldoen. Door Corona zijn er meer jongeren over de hele Jeugd GGZ-keten die zich aanmelden, gemeenten bekijken waar (incidenteel) bij bijgesprongen moet worden om kwalitatieve zorg te behouden. Het doel is inzichtelijk te maken welke factoren zorgen voor groei van de kosten, welke rol de SGGZ heeft ten opzichte van de totale jeugdzorg, en hoe hier beter op te kunnen sturen, zodat de kosten en omvang van de SGGZ beter onder controle zijn.

Ontwikkeling zorg en veiligheidshuis
Sinds 1 januari is het Zorg- en Veiligheidshuis van start gegaan als nieuwe organisatie, door samenvoeging van de sector Maatschappelijke Zorg en Veilig Thuis (GGD) en het Veiligheidshuis Hollands Midden. Door koppeling van de zorg- en veiligheidsketen is er betere afstemming tussen deze domeinen en kan complexe casuïstiek efficiënter en effectiever worden aangepakt. Deze nieuwe organisatie is binnen de RDOG Hollands Midden gepositioneerd.
In 2022 wordt ingezet op een optimale afstemming en samenwerking met gemeenten en ketenpartners.

Analyse en monitoring
Sinds 2021 informeert het college de gemeenteraad met de *rapportage Sturen op het sociaal domein* over de voortgang op de beleidsambities zoals verwoord in de nota sociaal domein, relevante ontwikkelingen in het sociaal domein en over opgaven voor de beheersing van de kosten voor maatwerk Jeugd en Wmo.
*D*e rapportage is aanvullend op verantwoording via de PenC-cyclus. De rapportage gaat over de beleidsopgaven zoals verwoord in de nota sociaal domein en over de sturingsopgaven maatwerkvoorzieningen jeugdhulp en Wmo. De opgenomen indicatoren en de voortgangsinformatie beogen een gedegen informatievoorziening aan de raad met als doel een gezamenlijke beeldvorming van de opgaven en realisatie van doelen van het sociaal domein te bereiken.
Over de overige opgaven in het sociaal domein en de financiën wordt de gemeenteraad geïnformeerd via de reguliere Planning en Control cyclus. Daarnaast ontvangt de raad 4x per jaar de 'Raadsinformatie Voortgang Sociaal Domein' over belangrijke projecten/activiteiten en ontwikkelingen.

Sturen op subsidies
Het meerjarig programma Sturen op Subsidies geeft uitvoering aan de ambitie om de subsidieverlening in het sociaal domein te vernieuwen. De uitgangspunten voor deze vernieuwing zijn:

- vereenvoudiging in de procedure voor kleinere (vrijwilligers)organisaties;
- de ambitie van de gemeente vertalen in inhoudelijke doelen;
- gemeentelijke regie en sturing op inhoudelijke doelen en resultaten;
- samenhang en samenwerking in het gesubsidieerd lokaal maatschappelijk veld;
- ruimte bieden aan nieuwe initiatieven;
- gedeelde verantwoordelijkheid in plaats van concurrentie bij de gesubsidieerde partners.

Hiermee wordt betere afstemming en meer samenwerking tussen partijen in het veld gestimuleerd en naar verwachting meer effect bereikt voor onze inwoner voor de subsidie-euro. De subsidieverlening voor de thema's Participatie in de Buurt en Preventieve ondersteuningsstructuur Jeugd hebben prioriteit binnen dit programma.

Programma: sturen op kosten Jeugdhulp en Wmo
Er is een forse toename zichtbaar in de uitgaven voor jeugdhulp en Wmo. Om de doelstellingen op het gebied van met name de Jeugdhulp maar ook de Wmo te realiseren wordt een programma gestart met als doel de zorg en ondersteuning beschikbaar te houden voor wie dat echt nodig heeft én te zorgen dat dit betaalbaar blijft.

Opgave Jeugdhulp
Ten aanzien van de uitgaven voor maatwerkvoorzieningen Jeugdhulp is gekozen voor het formuleren van richtinggevende doelstellingen op het aantal jeugdigen met een maatwerkvoorziening en op de gemiddelde kosten per cliënt. Aanname bij deze reeks is het aantal jeugdigen dat een beroep doet op jeugdhulp (nu 1 op 7) terug te brengen naar 1 op 8. Daarnaast is hier uitgegaan van het 'keren' van de stijging van de gemiddelde zorgzwaarte per jeugdige. Uitgangspunt is het tij van de kostenstijgingen van de afgelopen jaren te keren. Dit wordt gerealiseerd door een programmatische aanpak waarbij de doelen centraal staan. In 2022 wordt in ieder geval aan de volgende maatregelen gewerkt.

- Het aanscherpen van de toegang: hiertoe wordt het juridisch kader voorzien van een strakkere afbakening en scherpere keuzes. Cruciaal is daarbij vervolgens aandacht voor de implementatie daarvan in het indicatiestellingsproces. Aandachtspunt is de mate van regionale afstemming hierop, zodat de afbakening ook kan worden versterkt door gesprekken in het regionaal contractmanagement.
- Datagedreven werken is goed bevallen om meer grip en sturing te verkrijgen: weten wat er speelt maakt dat je de effectieve maatregelen kan nemen. Dit gaat echter niet vanzelf en vraagt om continue aandacht.
- Het voeren van een maatschappelijk debat over normalisatie is nodig: samen de jeugdhulp betaalbaar houden.
- Afstemming met de autonome verwijzers zoals huisartsen en de gecertificeerde instellingen wordt geïntensiveerd. De pilot met huisartsen die in najaar van 2020 is gestart wordt op basis van evaluatie bijgesteld en indien succesvol verder verspreid.
- Het versterken van de grip op aanbiederszijde door het versterken en differentiëren in het contractmanagement en het gericht instellen van en sturen op budgetplafonds en productieverwachtingen.
- De aansluiting en afbakening van jeugdhulp op het passend onderwijs.
- Blijvende aandacht om cliënten die gezien de problematiek in de Wlz horen, daar ook naar toeleiden en ondersteunen in het aanvraagproces.

Het actiever opvolgen van signalen uit de uitvoering, van cliënten(organisaties) en het maatschappelijk veld is een aandachtspunt, omdat deze juist vaak in op regionaal niveau samengebracht en aangekaart moeten worden. Een deel van deze activiteiten kunnen namelijk alleen in regionaal verband plaatsvinden, door de inkoop en contractmanagement op regioniveau. Op basis van het draagvlak dat hiervoor is opgebouwd, zal de gemeente zich ook in 2022 inspannen om deze veranderingen en aanscherpingen in de regio te realiseren.

Opgave Wmo maatwerk
De kosten voor de Wmo zijn de afgelopen jaren sterk gestegen, onder meer vanwege de verplichte invoering van het abonnementstarief. In 2021 is onderkend dat een deel van de gerichte taakstellingen lastig te monitoren is, daar er veel andere ontwikkelingen parallel lopen. Het effect is daardoor lastig te isoleren. Gouda gaat eraan werken om in 2022 te komen tot vastgestelde doelstellingen vergelijkbaar met jeugd, maar afgestemd om de Wmo-doelgroep. Bij Wmo zijn hierbij beleidsrijke doelstellingen nodig die ook input kunnen vormen voor de nieuwe inkoop en uitgaan van de verschillende doelgroepen en de samenhang met de andere wetten in het sociaal domein.

Ondertussen wordt er wel gewerkt aan de maatregelen onderliggend aan de oorspronkelijke taakstellingen door gerichte sturing van aanbieders en inzet op de werkwijze van consulenten waarbij wordt gekeken naar het voorliggend veld, de indicatiestelling en kwaliteit van toetsing. Ook de afbakening met de Wlz met de Wmo zal aandacht krijgen door het versterken van de kennis van de afbakening voor toegangsconsulenten.

Voorbereiden inkoop 2025
De contracten voor de maatwerkvoorzieningen jeugd en Wmo hebben een looptijd tot eind 2024. In 2022 starten de voorbereidingen voor het inkoopproces voor de contractperiode vanaf 2025. Met de nieuwe raden wordt het proces gestart over de regionale samenwerking en uitgangspunten voor de inkoopperiode vanaf 2025.

Gedeelde zorg

Gedeelde zorg - een samenwerkingsverband van de 5 gemeenten in Midden-Holland, zorgvaanbieders en Mediis – wordt gemoderniseerd en geformaliseerd. De verwachting is dat per 1 januari 2022 de organisatie geformaliseerd is als rechtspersoon in de vorm van een vereniging. Gemeenten krijgen hierin waarschijnlijk een aparte positie (geen lid van de vereniging). De nieuwe gemoderniseerde structuur is de vrijblijvendheid voorbij en moet de huidige overlap in sommige overlegtafels voorkomen.
Binnen Gedeelde Zorg is het Dataplatform Midden-Holland opgericht. Deelname aan het Dataplatform Midden-Holland om op (juridisch) verantwoorde manier data uit te wisselen tussen de deelnemende organisaties in Gedeelde Zorg is voorzien eind 2021. Doel van de data-analyse is vormgeven aan De Juiste Zorg op de Juiste Plek, het opsporen van knelpunten op de raakvlakken (informele) zorg en sociaal domein. Het gaat hierbij om medische- en GGZ zorg (ZvW) 24 uur zorg (Wlz) en zorg en ondersteuning vanuit de Wmo.
Een ander project in Gedeelde zorg is Samen in de Buurt. Samen in de Buurt beoogt de sociale cohesie in de wijk te verhogen door verandering van gedrag van inwoners en professionals. Uitgangspunt hierbij is positieve gezondheid. Samen in de Buurt is vanwege de coronamaatregelen in 2021 op pauze gezet. Het is de bedoeling om alsnog aan de slag te gaan met een wijkgerichte aanpak in de wijk Kort-Haarlem.

Thema: Programma Integrale uitvoeringsorganisatie sociaal domein
Per 1 januari 2021 is de integrale uitvoeringsorganisatie van start gegaan. Nu is er voor inwoners één toegang voor alle gemeentelijke ondersteuning op basis van de Wmo, Jeugdwet, Participatiewet en Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. In de gemeentelijke toegang staat de ondersteuningsvraag van de inwoners centraal. Eerst kijken wat nodig is en pas daarna hoe dit te realiseren onder welke wet. Rechtvaardig, creatief en met een positieve bejegening. Het doel is dat inwoners de ondersteuning krijgen die past bij de soms complexe problemen op diverse levensterreinen en daarbij wordt ernaar gestreefd dat de dienstverlening naast efficiënt ook snel en toegankelijk is. Bij de uitvoerende afdelingen staat niet de wet centraal, maar de levensfase en situatie waarin een inwoner zich bevindt. De integrale benadering is hierbij de basis. Waar nodig pakt de gemeente de regie om in afstemming met andere organisaties tot de beste oplossing te komen.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen

Sociaal teams 3.0
De drie sociaal teams zijn er voor inwoners van 0 tot 100+ en leveren laagdrempelige en beschikkingsvrije individuele en collectieve basishulp en onafhankelijke cliëntondersteuning. Na het eerste ontwikkeljaar van de teams 3.0. ligt de nadruk in 2022 in het verstevigen van de (praktische) kortdurende hulp gericht op zelfredzaamheid en betekenisvolle participatie en het op orde krijgen en herstellen van regie in het gezin. De verbinding en samenwerking met het onderwijs, de huisartsen en de gemeentelijke organisatie hebben prioriteit. Daarnaast is het de taak van het sociaal team om in verbinding met de wijk, de lokale partners en vrijwilligersorganisaties tot vernieuwende oplossingen voor de inwoners te komen

Overgang 18- / 18+
Bij de overgang van 17 naar 18 jaar komt een jongere van het ene op het andere moment in een ander wettelijk kader, er wordt blijvend ingezet om de overgang soepeler te laten verlopen. De gemeente ziet erop toe dat aanbieders met 17-jarigen een toekomstplan maken en afspraken uitvoeren met als doel eventuele knelpunten op te lossen. Daarnaast worden regelingen en voorzieningen die leeftijdsafhankelijk zijn inzichtelijk gemaakt en gecommuniceerd.

Beter en sneller integreren van statushouders in de samenleving
In 2022 wordt de nieuwe inburgeringswet van kracht. In de wet komt de regie op de inburgering bij gemeenten te liggen. Gouda bereidt zich in regioverband voor op deze nieuwe taak. De bestaande begeleiding en ondersteuning van statushouders wordt voortgezet en interne en externe werkprocessen worden gestroomlijnd en aangepast op de nieuwe taken. Er wordt nauw samengewerkt met Vluchtelingenwerk en andere maatschappelijke organisaties (sociaal teams, vrijwilligersorganisaties) met als doel om de integratie van de doelgroep te verbeteren en hen zoveel mogelijk in de samenleving te laten deelnemen, het liefst met betaald werk. Statushouders met een bijstandsuitkering krijgen daarom maatwerkbegeleiding richting school, werk of vrijwilligerswerk. In aanloop naar de invoering van de wet wordt er in pilots voor de nieuwe wet gewerkt aan verhoging van het taalniveau van de huidige groep inburgeraars met projecten in de geest van de wet.

Thema: Aan het werk en meedoen
De doelen zijn:
- Meer inwoners participeren in de samenleving, bij voorkeur door te werken;
- Een structurele afname van minimaal 200 inwoners die langdurig (2 jaar of langer) afhankelijk waren van een bijstandsuitkering per medio 2022;
- Een duurzaam verbeterde dienstverlening op het gebied van werk en inkomen waarover cliënten tevreden zijn;
- Een betere dienstverlening aan werkgevers;
- Continuering van de experimenten met ondernemen met bijstand;
- Voortzetten huidig beleid tegenprestatie en vrijwilligerswerk.

Wat gaat de gemeente daarvoor doen?

Werkzoekenden ondersteunen bij het vinden en behouden van (duurzaam) werk

In 2022 ligt de prioriteit bij het vinden van werk voor die inwoners die een beroep deden op bijstand als gevolg van de coronacrisis. Dit aantal is in 2020 en 2021 flink toegenomen. Gouda wil hen zo snel mogelijk weer aan het werk helpen.

Daarnaast is er in 2022 in de begeleiding naar werk nadrukkelijk oog voor langdurig bijstandsgerechtigden (met een verblijfsduur van 2 jaar of langer), statushouders, cliënten met GGZ-problematiek, arbeidsbeperkten (inclusief zij die geen bijstandsuitkering ontvangen) en jongeren (ook jongeren die geen recht hebben op een bijstandsuitkering).

Bij de ondersteuning van statushouders wordt als uitgangspunt een brede blik op alle leefgebieden van de statushouder gehanteerd met als doel om zo snel mogelijk te integreren in de Goudse samenleving met als beoogd resultaat betaald werk.

Duurzame inzetbaarheid op de arbeidsmarkt wordt gestimuleerd via het zorgen voor behalen van diploma's, (deel-)certificaten en praktijkverklaringen.

Daarnaast worden cliënten in beeld gehouden; dit is belangrijk om cliënten goed te kunnen matchen. Voor cliënten die (op termijn) kunnen werken betekent dit dat ze minstens 2 keer per jaar worden gesproken en een actueel plan van aanpak hebben, waarin de afspraken tussen cliënt en gemeente over te ondernemen acties voor het komende half jaar zijn vastgelegd. De andere cliënten worden 2 keer per jaar gesproken in het kader van heronderzoeken; hierbij is naast rechtmatigheid aandacht voor de leefsituatie, de behoefte aan ondersteuning en het gebruik van minimaregelingen.

Ondersteunen bij participatie
Het ondersteunen bij participatie is ook nadrukkelijk een taak voor de gemeente. Voor inwoners die niet kunnen werken wordt ingezet op sociale activering en het doen van vrijwilligerswerk.

Voor arbeidsbeperkten wordt gezocht naar mogelijkheden voor het switchen tussen de Wmo (dagbesteding) en de Participatiewet.

Inrichten van een verbetercyclus
In 2022 wordt in een domeinbrede aanpak een plan gemaakt waarin de resultaten en verbeterpunten voor de dienstverlening worden vastgelegd. De GASD en de GCR worden hierbij betrokken. De gemeente gaat hiervoor in dialoog met haar inwoners; op welke wijze dat gebeurt wordt nog uitgewerkt mede op basis van de eerste ervaringen in 2021.

Borgen verbeterde werkgeversdienstverlening
De in 2021 bereikte verbeteringen in de werkgeversdienstverlening vanuit het project “perspectief op Werk”, de samenwerking met alle regionale partijen (Promen, gemeenten uit de arbeidsmarktregio Midden-Holland en het UWV) in het Werkgeversservicepunt worden in 2022 voortgezet.

Vanaf 2022 worden werkgevers ook digitaal ondersteund met een online matchingsplatform (techniek achter Hallo Werk!) voor werkzoekende en werkgevers.

Ruimte voor experimenten
Het re-integratietraject “deeltijd werken en deeltijd ondernemen vanuit de bijstand” wordt in 2021 geëvalueerd. Afhankelijk van de uitkomsten wordt het re-integratietraject aangepast voortgezet vanaf 2022.

Het experiment “ondernemen met een bijstandsuitkering in de sociale coöperatie” wordt eind 2021 geëvalueerd. Het is aan het volgende college om te besluiten over voortzetting.

Implementeren van nieuwe wetgeving
De invoering van de nieuwe wet Inburgering wordt voorbereid. De nu beoogde ingangsdatum is 1 juli 2022. De doorgaande lijn van AZC naar betaald werk wordt geoptimaliseerd. Het taalniveau van statushouders onder de oude wet wordt verhoogd.

Er is in beleid en uitvoering meer oog voor de menselijke maat. De ruimere mogelijkheden om arbeidsbeperkten aan werk te helpen worden benut als de wet Breed Offensief in werking treedt. Er wordt gewerkt aan (invoering van) nieuw beleid op het gebied van handhaving.

Continueren Social Return
In 2022 wordt de werkwijze voor social return voortgezet, inclusief het stimuleren van subsidierelaties en contractpartners (zoals Wmo-, jeugd- en Beschermd Wonen organisaties) om de SR-verplichting in te vullen. Er is blijvende aandacht voor de communicatie.

De gemeenten uit de arbeidsmarktregio werken aan harmonisering van het social return beleid, zodat het voor werkgevers ook eenduidiger en duidelijker wordt.

Promen

Door de Participatiewet (PW) dienstverlening is binnen Promen een aparte BV opgericht: ProWork. Om de PW dienstverlening vorm te geven en ook vast te leggen, is met ProWork een dienstverleningsovereenkomst (DVO) opgesteld. De looptijd van deze DVO is, na een positieve evaluatie in 2020 verlengd tot eind 2022. Uit de evaluatie is gebleken dat de samenwerking wederzijds als positief ervaren is.

De grondslag van deze DVO blijft hetzelfde; namelijk de productportfolio 'Modules voor Re-integratie Participatiewet'. Maar ook in 2022 worden weer meer afspraken gemaakt dan alleen over de modules. Ook in 2022 worden via deze DVO doelen geformuleerd voor het aantal plaatsen beschut werk, garantiebanen en Job-coaching. Deze afspraken maken de Goudse doelen transparant. De verbreding van de DVO gaat hand in hand met de ontwikkeling van Promen naar een mensontwikkelbedrijf. Door de actieve rol van Promen positioneert Promen zich als een natuurlijke partner binnen de diverse samenwerkingsverbanden. Daarnaast is Promen initiatiefrijk bij voorstellen en experimenten op de arbeidsmarkt en weet samenwerking en aansluiting te organiseren met diverse partners waaronder het onderwijs/Mbo.

3.4.2 Eigen indicatoren

Voor het monitoren van de doelstellingen van dit programma gebruikt Gouda de volgende eigen indicatoren.

Taakveld	Omschrijving	Gouda	Streefwaarde
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Inclusie: % inwoners dat tevreden is over deelname aan de samenleving	66%	Gelijk blijven of groter; bandbreedte 65-70%
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Tolerantie: % inwoners dat tevreden is met de mate van respect in de buurt	83%	Gelijk blijven of groter; bandbreedte 75-80%
6.2 Wijkteams	kinderen: % kinderen met een gezond gewicht	71%	Afname
6.2 Wijkteams	Eenzaamheid: % ouderen (65+) dat zich ernstig eenzaam voelt	12%	Afname
6.2 Wijkteams	Gebruik kindpakket: Aan unieke jeugdigen dat gebruik maakt van regelingen uit het kindpakket	1.364	Toename
6.2 Wijkteams	Schuldhulpverlening: % geslaagde trajecten schuldhulpverlening	68%	Toename
6.2 Wijkteams	Bekendheid: % inwoners dat aangeeft bekend te zijn met het sociaal team	38%	Toename
6.2 Wijkteams	Toegang: % inwoners dat aangeeft dat het sociaal team de problematiek goed begrijpt	76%	Toename
6.3 Inkomensregeling	Bijstand: afname aantal inwoners dat 2 jaar of langer een bijstandsuitkering ontvangt	465	Minimale afname 200 in 4 jaar vanaf 1 juli 2018
6.5 Arbeidsparticipatie	Sociale dienst: cijfer waardering sociale dienst	7,0	Toename
6.6 Maatwerkvoorziening	Wmo: % inwoners dat tevreden is met de kwaliteit van de ondersteuning	82%	Toename
6.6 Maatwerkvoorziening	Wmo: % inwoners die tevreden zijn met de manier waarop er geluisterd werd tijdens het (keuken)gesprek	89%	Toename
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Kwaliteit zorg: % jeugdigen dat aangeeft goed geholpen te zijn bij vragen en problemen	84%	Toename
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Jeugdzorg: % ambulante jeugdzorg	91%	Toename
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Beschermd wonen: aantal cliënten in beschermd wonen	246	Afname
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Verhouding aantal inwoners tot 18 jaar met een maatwerkvoorziening (incl. Jeugdbescherming en -reclassering en pgb) i.r.t. het aantal inwoners tot 18 jaar	1 : 6,97	1 : 6,7*
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Uitgaven jeugdhulp / aantal jeugdigen met een maatwerkvoorziening	€ 11.130	Afname
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	Veilig thuis: % meldingen Veilig Thuis waar binnen 5 werkdagen triage plaatsvindt	65%	Toename
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	Veilig thuis: % onderzoeken Veilig Thuis dat binnen 10 werkdagen is afgesloten	55%	Toename
7.1 Volksgezondheid	Voorzieningen: % ouderen dat tevreden is over voorzieningen in de buurt	18%	Toename